

Az útdíj változásának hatásai a közúti áru fuvarozásra

Jerem Judit

Vezetés és szervezés, MSc, levelező

Műszaki Intézet, Alkalmazott Informatikai Tanszék

Dr. habil Novák Tamás, egyetemi docens, Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Dolgozatom témaválasztásának indíttatása az aktualitás volt. A 2023 év végén drasztikusan megemelkedett útdíjak gondolkozásra és változtatásra kényszerítették a fuvarozással és szállítmányozással foglalkozó kis-, közép- és nagyvállalatok tulajdonosait, illetve vezetőit egyaránt. Mivel ebben a szakmában dolgozom, így nem csupán közvetett, hanem közvetlen módon is tapasztalhattam – leginkább negatív - hatásait akár egyéni, akár céges szinten. Diplomadolgozatom irodalmi részének hitelességéhez több szakirodalmi könyvet is felhasználtam mind magyar, mind idegen nyelven.

Igyekeztem egy logikai sorrendet követni, így dolgozatom első fejezetében a közlekedés kialakulását mutattam be. Ezt követte a közlekedésből szükségszerűen kialakuló fuvarozás és szállítmányozás részletes leírása. Itt igyekeztem széles spektrumon mozogni és az összes lehetséges áru fuvarozási módot bemutatni. Bemutattam mind a légi, vízi, vasúti, csővezetékes és közúti fuvarozást is. Az utolsó fuvarozási módot részletesebben mutattam be, aminek oka, hogy az útdíjak okozta változások leginkább ebben a szektorban csapódtak le. Az útdíj létrejöttével és változásaival kapcsolatos ismereteket nem csupán szakirodalomból igyekeztem begyűjteni, hanem egy, a Nemzeti Közútkezelőnél felsővezetői beosztásban dolgozó alkalmazottal lefolytatott interjúból is. Az ezt követő etapban annak érdekében, hogy a témával kapcsolatban még teljesebb képet kapjon minden olvasó bemutattam jelenlegi munkahelyemet, az Inter-VM Trans Kft-t, mely több, mint 30 éve foglalkozik közúti fuvarozással és áruszállítással, valamint személyszállítással.

Miután a diplomadolgozatom elkészítéséhez kellő ismeretet szereztem ezzel a témával kapcsolatban és ezekről elegendő információt osztottam meg, elkezdtem a kutatást melyet a következő fejezetben mutattam be. Kutatásaim elkészítéséhez kétféle módszert választottam; melyek közül az egyik a primer kutatás volt Ennél 126 válaszadó által kitöltött kérdőívet elemeztem különféle módszerekkel. A könnyebb átláthatóság érdekében vannak olyan kérdésekre adott válaszok, amelyeknél a kapott eredményeket oszlopdiagram, és van olyan, amelyeknél kördiagram segítségével ábrázoltam. Kutatásom másik módszerül a mélyinterjúztatást választottam. Öt különböző, teljesen magyar tulajdonban lévő cég tulajdonosával, vezetőjével vagy beosztottjával folytattam párbeszédet. Itt minden általam fontosnak vélt kérdést feltettem és rendkívül hasonló válaszokat kaptam. Az interjúalanyok választásánál igyekeztem nem kizárólag gyöngyösi cégekre fókuszálni, több korcsoportot felölelni, illetve különböző méretű, flottájú, valamint eltérő létszámú cégekről információt gyűjteni. A kérdésekre kapott válaszok rendkívül hasonlóak, sőt valahol ugyanazok voltak, így nem elemeztem minden interjút külön a dolgozatban, hanem egy összesítést, kivonatot készítettem.

Kettő hipotézisem megfogalmazásakor gondolati síkon számítottam egy bizonyos eredményre, viszont mindkettőnél pont az ellenkezőjét kaptam a kérdőívek és interjúk lefolytatása és elemzése után. Mindkét esetben meglepetésként érték az eredmények. Kutatásaim összességében több hónapot vettem igénybe és eredményükként elmondható, hogy bár hatalmas mértékben nőtt az útdíj Európa szerte, a cégek mégsem cserélnék le a közúti fuvarozást más szállítási lehetőségre, tulajdonképpen még gondolatban sem fogalmazódott meg bennük ez az opció. A másik hipotézisemnél kiderült, hogy hiába emelkedett jelentős mértékben Németországban az útdíj mértéke, így sem haladnak inkább olasz tranziton.